

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. M.**, bývajúceho v P., **2/ Z. Č.**, bývajúcej v P., **3/ O. Š.**, bývajúcej v P., **4/ D. Š.**, bývajúceho v P., všetci zastúpení H., so sídlom v B., proti žalovaným **1/ Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, **2/ Slovenská republika – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, **3/ Slovenská republika – Ministerstvo financií Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, **4/ Slovenská republika – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, Mierová 15, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9 C 95/2004, o dovolaní žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. januára 2011, sp.zn. 6 Co 219/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 22. apríla 2010 č.k. 9 C 95/2004-166 žalobu žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ (ďalej len „žalobcovia“) zamietol a žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ (ďalej len „žalovaní“) nepriznal náhradu trov konania. Uviedol, že žalobcovia sa domáhali zaplatenia náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. Poukázal na to, že v konaní nebolo preukázané, že by zo strany štátnych orgánov došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Spoločnosti, s ktorými žalobcovia uzavreli predmetné zmluvy (tzv. nebankové subjekty) nevykonávali činnosť, ktorú je podľa zákona č. 385/1999 Z.z. oprávnená vykonávať iba správcovská spoločnosť. Svoju činnosť vykonávali na základe zmlúv o pôžičke, resp. zmlúv o tichom spoločenstve. Vykonávanie tejto činnosti nemohli štátne orgány nebankovým subjektom zakázať, pretože nemohli zasahovať do záväzkovo právnych vzťahov, ktoré vznikli medzi žalobcami a nebankovými subjektmi.

Žalobcovia si predmetné pohľadávky uplatnili v konkurzných konaniach vedených proti predmetným spoločnostiam, pričom tieto konkurzy doposiaľ nie sú ukončené. Prvostupňový súd uviedol, že nie je zatiaľ známe, či a v akej výške budú nároky žalobcov uspokojené v konkurzných konaniach. Preto zatiaľ nie je možné ustáliť výšku škody. S poukazom na uvedené závery súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 27. januára 2011 sp.zn. 6 Co 219/2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalovaným nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa a jeho odôvodnením, na ktoré poukázal. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaní nezodpovedajú za škodu, ktorá žalobcom vznikla tým, že spoločnosti H. a B. nesplnili svoje záväzky vyplývajúce z predmetných zmlúv o pôžičke a o tichom spoločenstve. Uviedol, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaných ako jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa ustanovenia § 18 zák. č. 58/1969 Zb. V súvislosti s uzatvorením predmetných zmlúv ani jeden zo štátnych orgánov vo sfére pôsobnosti žalovaných nevykonával žiadnu činnosť spojenú s výkonom jeho právomoci a nemohol teda porušiť žiadne pravidlá ustanovené právnymi normami pre jeho konanie, resp. nemohol porušiť poriadok vyplývajúci z povahy, funkcie alebo cieľov jeho činnosti. Žalobcovia uzavreli s nebankovými subjektmi predmetné zmluvy v zmysle príslušných ustanovení Obchodného a Občianskeho zákonníka. Išlo tu teda o dvojstranné právne úkony, ktoré vznikli ako dôsledok vzájomných a zhodných prejavov slobodnej a vážnej vôle, ktorá bola prejavovaná určite a zrozumiteľne. Na základe týchto zmlúv vznikol medzi žalobcami a predmetnými nebankovými subjektmi súkromnoprávny vzťah, do ktorého štát nemohol zasahovať. Poukázal na zák. č. 385/1999 Z.z., na základe ktorého mal štát kompetenciu vykonávať dohľad a v rámci neho ukladať sankcie správcovským a investičným spoločnostiam, investičným fondom, depozitárom, núteným správcom a likvidátorom v prípade kolektívneho investovania podľa tohto zákona. V danej veci sa však zo strany spoločnosti B. a spoločnosti H. nejednalo o kolektívne investovania, pretože tieto obchodné spoločnosti nevykonávali činnosť, ktorú je podľa uvedeného zákona oprávnená vykonávať investičná alebo správcovská spoločnosť, resp. investičný fond. Podľa názoru odvolacieho súdu štát neporušil ani prevenčnú povinnosť zakotvenú v § 415 Občianskeho zákonníka a preto za škodu nezodpovedá ani podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že nemožno štátu vytýkať, že si nepočínal tak, aby žalobcom nevznikla škoda. Zdôraznil, že

v súkromnoprávnom styku je každý povinný zachovávať s ohľadom na konkrétne podmienky vždy taký stupeň pozornosti a bedlivosti, aby nedošlo k vzniku škody a žalobcovia túto povinnosť evidentne zanedbali. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konane. Dovolatelia namietali, že im bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedli, že odôvodnenie rozsudku je arbitrárne a formalistické. Rozsudok odvolacieho súdu dovolatelia považujú za nepreskúmateľný a z toho dôvodu právne nespôsobilý. Uviedli, že odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového súdu nezaoberal argumentáciou žalobcov. Podľa názoru dovolateľov nie je v právnom štáte prípustné, aby sa orgán verejnej moci zbavil zodpovednosti dohľadu nad určitým sektorom hospodárskeho života s poukazom na skutočnosť, že určitá činnosť, respektíve pôsobenie určitého subjektu neuplatňujú formálne náležitosti zákonom predvídanej činnosti/pôsobenia v danom sektore. Ako argumentum ad absurdum možno povedať, že pripustenie takejto logiky by znamenalo, že daný orgán verejnej moci nemá nad čím dohliadať, pretože činnosť v súlade s aplikovateľnou legislatívou je v poriadku a činnosť v rozpore s ňou je mimo pôsobnosti daného orgánu. Podľa názoru dovolateľov neprihliadať na vecnú stránku činnosti nebankových subjektov a jej obsahový zásah do finančného a bankového sektora a hospodárstva celkovo pri hodnotení rozsahu zodpovednosti žalovaných je alibistické a nezlučiteľné s Ústavou Slovenskej republiky.

Žalovaní 1/ a 3/ sa k dovolaniu žalobcov nevyjadrili.

Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že predmetné dovolanie neobsahuje zákonné dôvody pripúšťajúce podanie dovolania voči právoplatnému rozhodnutiu súdu v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale iba irelevantné konštatovania dovolateľa smerujúce len proti dôvodom rozhodnutia odvolacieho súdu. Navrhol podané dovolanie zamietnuť.

Žalovaný 4/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s výrokom rozhodnutia, ktorý vydal Krajský súd v Bratislave. Uviedol, že predmetné dovolanie je podané vyložene z účelového dôvodu a samotný text dovolania je právne irelevantný. Navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného právneho významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovoláním žalobcov je napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutia v zmysle § 238 O.s.p. Prípustnosť dovolania preto z ustanovení § 238 O.s.p. nemožno vyvodit'.

So zreteľom na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), ako aj s ohľadom na dovolateľmi namietanú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolatelia vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietali a tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Dovolatelia namietali, že v konaní pred odvolacím súdom im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pretože odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je arbitrárne a formalistické. Poukázali aj na nepreskúmateľnosť a právnu neprijateľnosť rozsudku odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľov týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi nákladné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. (čoho sa žalobcovia v konaní domáhali, čo bolo predmetom odvolania žalobcov, ktoré skutočnosti mal za preukázané, z akých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil). Všetky námietky dovolateľov podľa názoru dovolacieho súdu sa týkajú nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nie tak záveru, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobcov nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní neboli žalobcovia úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1

O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. augusta 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová